

Concello de Camariñas

FONDO SOCIAL EUROPEO
"O FSE inviste no teu futuro"

SERVIZO PÚBLICO
DE EMPREGO
DE GALICIA

RELACIÓN LABORAL DE CARÁCTER ESPECIAL DO SERVIZO DO FOGAR FAMILIAR

A relación laboral de carácter especial do servizo do fogar familiar experimentou diversos cambios coa entrada en vigor do Real Decreto 1620/2011, de 14 de novembro publicado no BOE (Boletín Oficial del Estado) do 17 de novembro de 2011.

Co fin de clarificar os principais cambios, incluímos aquí un resumo do decreto mencionado anteriormente. Podedes consulta-lo dita normativa completa no seguinte enlace

<http://www.boe.es/boe/dias/2011/11/17/pdfs/BOE-A-2011-17975.pdf>

Capítulo I. Disposicións xerais

Considérase relación laboral especial do servizo do fogar familiar a que concertan o titular do fogar, como empregador, e o empregado que, dependentemente e por conta de aquel, presta servizos retribuídos no ámbito do fogar familiar.

Considerarase empregador ó titular do fogar familiar, ben porque o sexa efectivamente ou como simple titular do domicilio ou lugar de residencia no que se presten os servizos domésticos. Cando esta prestación de servizos se realice para dúas ou máis persoas que, sen constituír unha familia nin unha persoa xurídica, convivan na mesma vivenda, asumirá a condición de titular do fogar familiar a persoa que ostente a titularidade da vivenda que habite ou aquela que asuma a representación de tales persoas, que poderá recaer de forma sucesiva en cada unha delas.

O obxecto desta relación laboral especial son os servizos ou actividades prestados para o fogar familiar, podendo revestir calquera das modalidades das tarefas domésticas, así como a dirección ou coidado do fogar no seu conxunto ou dalgunhas das súas partes, o coidado ou atención dos membros da familia ou das persoas que forman parte do ámbito doméstico ou familiar, e outros traballos que se desenvolvan formando parte do conxunto de tarefas domésticas, tales como os de gardería, xardinería, conducción de vehículos e outros análogos.

Concello de Camariñas

FONDO SOCIAL EUROPEO
"O FSE inviste no teu futuro"

SERVIZO PÚBLICO
DE EMPREGO
DE GALICIA

Exclusións:

1.- Non están incluídas no ámbito desta relación laboral especial:

- a) Relacións concertadas por persoas xurídicas, de carácter civil ou mercantil, aínda que o seu obxecto sexa a prestación de servizos ou tarefas domésticas, que se rexerán pola normativa laboral común.
- b) As relacións concertadas a través de empresas de traballo temporal
- c) As relacións dos coidadores profesionais contratados por institucións públicas ou por entidades privadas, de acordo coa Lei 39/2006, 14 de decembro, de promoción da autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia.
- d) As relacións dos coidadores non profesionais consistentes na atención prestada a a persoas en situación de dependencia no seu domicilio, por persoas da familia ou do seu entorno, non vinculadas a un servizo de atención profesionalizada.
- e) As relacións concertadas entre familiares para a prestación de servizos domésticos cando quen preste os servizos non teña a condición de asalariado nos termos do artigo 1.3, e) do Estatuto de los Trabajadores ("os traballos familiares, salvo que se demostre a condición de asalariados de quen os levan a cabo. Consideraranse familiares, a estes efectos, sempre que convivan co empresario, o cónxuxe, os descendentes, ascendentes e demais parentes por consanguinidade ou afinidade, ata o segundo grao inclusive e, no seu caso, por adopción").
- f) Os traballos realizados a título de amizade, benevolencia ou boa veciñanza.

2.- Non se entenderán comprendidas no ámbito desta relación laboral de carácter especial, salvo proba en contrario que acredite a súa natureza laboral, as relacións de colaboración e convivencia familiar, como as denominadas "á par", mediante as que se prestan algúns servizos como coidados de nenos, a ensinanza de idiomas ou outros dos comprendidos no artigo 1.4 (xardinería, condución de vehículos e outros análogos), sempre e cando estes últimos teñan carácter marxinal, a cambio de comidas, aloxamento ou simples compensacións de gastos.

Concello de Camariñas

FONDO SOCIAL EUROPEO
"O FSE inviste no teu futuro"

SERVIZO PÚBLICO
DE EMPREGO
DE GALICIA

3.- Presumirase a existencia dunha única relación laboral de carácter común e, polo tanto, non incluída no ámbito desta relación laboral de carácter especial, a relación do titular dun fogar familiar cun traballador que, ademais de prestar servizos domésticos naquel, deba realizar, con calquera periodicidade, outros servizos alleos ó fogar familiar en actividades ou empresas de calquera carácter do empregador.

Fontes da relación laboral

Os dereitos e obrigas que fan referencia a esta relación laboral de carácter especial regularanse:

- a) Polas disposicións deste real decreto
- b) Con carácter supletorio, no que resulte compatible coas peculiaridades derivadas do carácter especial desta relación, será de aplicación a normativa laboral común. Expresamente non será de aplicación o artigo 33 do Estatuto de los trabajadores.
- c) Polos convenios colectivos
- d) Pola vontade das partes manifestada no contrato de traballo, que haberá de respectar o establecido nas disposicións legais e nos convenios colectivos.
- e) Polos usos e costumes locais e profesionais

Capítulo II. Do contrato

Ingreso ó traballo

Os empregadores poderán contratar ós traballadores directamente ou por intermediación dos servizos públicos de emprego ou das axencias de colocación debidamente autorizadas.

Os servizos públicos de emprego e as axencias de colocación deberán garantir, no seu ámbito de actuación, o principio de igualdade no acceso ó emprego, non podendo establecer ningunha discriminación baseada en motivos de orixe, incluído o racial e o étnico, sexo, idade, estado civil, relixión ou conviccións, opinión política, orientación sexual, afiliación sindical, condición social, lingua dentro do Estado e discapacidade, sempre que os traballadores se atopen en condicións de aptitude para desenvolver o traballo ou emprego de que se trate.

Concello de Camariñas

FONDO SOCIAL EUROPEO
"O FSE inviste no teu futuro"

SERVIZO PÚBLICO
DE EMPREGO
DE GALICIA

A publicidade das ofertas de emprego que se formulen para a contratación de persoas para o servizo doméstico non poderá conter ningunha discriminación das sinaladas no parágrafo anterior.

Forma do contrato

O contrato de traballo poderá realizarse por escrito ou de palabra. Terá que realizarse por escrito cando así o esixa unha disposición legal para unha modalidade determinada. En todo caso, constarán por escrito os contratos de duración determinada cuxa duración sexa igual ou superior a catro semanas.

En defecto de pacto escrito, o contrato de traballo presumirase concertado por tempo indefinido e a xornada completa cando a súa duración sexa superior a catro semanas, salvo proba en contrario que acredite a súa natureza temporal ou o carácter a tempo parcial dos servizos.

Calquera das partes poderá esixir que o contrato se formalice por escrito, incluso durante o transcurso da relación laboral.

Cando a duración da relación laboral sexa superior a catro semanas, o traballador deberá recibir información sobre os elementos esenciais do contrato e as principais condicións de execución da prestación laboral si os ditos elementos non figuran no contrato formalizado por escrito. A dita información debe comprender:

- a) As prestacións salariais en especie, cando se teña convida a súa existencia
- b) A duración e distribución dos tempos de presenza pactados, así como o sistema de retribución ou compensación destes.
- c) O réxime das pernoctas do empregado do fogar no domicilio familiar, no seu caso.

O Ministerio de Trabajo e Inmigración porá a disposición dos empregadores modelos de contratos de traballo así como a información necesaria para o cumprimento do establecido neste artigo.

Concello de Camariñas

FONDO SOCIAL EUROPEO
"O FSE inviste no teu futuro"

SERVIZO PÚBLICO
DE EMPREGO
DE GALICIA

Duración do contrato e período de proba

O contrato poderá realizarse por tempo indefinido ou por unha duración determinada, nos termos previstos no Estatuto de los Trabajadores e as súas normas de desenvolvemento.

Poderá concertarse por escrito un período de proba nos termos do artigo 14 do Estatuto de los Trabajadores. Durante o dito período, que non poderá exceder de dous meses, salvo o previsto en convenio colectivo, o empregador e o empregado de fogar estarán obrigados a cumprir coas súas respectivas prestacións, si ben poderá producirse a resolución da relación laboral por calquera das partes, co período de preaviso axustado ó que se pacte, sen exceder, en ningún caso, de sete días naturais.

Contido da relación laboral

O traballador terá os dereitos e deberes laborais establecidos no presente real decreto e nos artigos 4 e 5 do Estatuto de los Trabajadores

O empregador está obrigado a coidar de que o traballo do empregado do fogar se realice nas debidas condicións de seguridade e saúde, para o cal adoptará medidas eficaces, tendo en conta as características específicas do traballo doméstico. O incumprimento grave destas obrigas será xusta causa de dimisión do empregado.

Retribucións

O salario mínimo interprofesional, fixado anualmente polo Goberno, é aplicable no ámbito desta relación laboral especial, de acordo cos termos e condicións establecidos no ordenamento laboral común. O dito salario mínimo enténdese referido á xornada de traballo completa percibíndose a prorrata si se realizase unha xornada inferior.

Este salario poderá ser obxecto de mellora a través de pacto individual ou colectivo.

As percepcións salariais aboaranse polo empregador en diñeiro, ben en moeda de curso legal ou mediante talón ou outra modalidade de pago similar a través de entidades de crédito, previo acordo co traballador. Non obstante, nos casos de prestación de servizos domésticos con dereito a

Concello de Camariñas

FONDO SOCIAL EUROPEO
"O FSE inviste no teu futuro"

SERVIZO PÚBLICO
DE EMPREGO
DE GALICIA

prestacións en especie, como aloxamento ou manutención, poderase descontar por tales conceptos o porcentaxe que as partes acorden, sempre e cando quede garantido o pago en metálico, polo menos, da contía do salario mínimo interprofesional en cómputo mensual e sen que da suma dos diversos conceptos poda resultar un porcentaxe de desconto superior ó 30 por 100 do salario total.

Os incrementos salariais deberán determinarse por acordo entre as partes. En defecto de acordo aplicarase un incremento salarial anual igual ó incremento salarial medio pactado nos convenios colectivos segundo a publicación da Subdirección General de Estadística del Ministerio de Trabajo e Inmigración do mes en que se completen doce consecutivos de prestación de servizos.

O empregado do fogar terá dereito a dúas gratificacións extraordinarias ó ano que se percibirán, salvo pacto en contrario, ó finalizar cada un dos semestres do ano, en proporción ó tempo traballado durante o ano. A súa contía será a que acorden as partes, debendo ser suficiente para garantir, en todo caso, o pago en metálico, polo menos, da contía do salario mínimo interprofesional en cómputo anual.

Para a retribución dos empregados do fogar que traballen por horas, en réxime externo, o salario mínimo de referencia será o que se fixe no real decreto polo que se fixa anualmente o salario mínimo interprofesional para os traballadores eventuais e temporeiros e empregados do fogar, que inclúe tódolos conceptos retributivos; este salario mínimo aboarase integramente en metálico, en proporción ás horas efectivamente traballadas.

A documentación do salario realizarase mediante a entrega ó traballador dun recibo individual e xustificativo do pago, na forma acordada entre as partes ou, no seu defecto, conforme ó sinalado no artigo 29.1 do Estatuto de los Trabajadores

De acordo co previsto na disposición adicional terceira, o Ministerio de Trabajo e inmigración, porá a disposición dos empregadores modelos de recibos de salarios para o cumprimento do establecido neste apartado

Concello de Camariñas

FONDO SOCIAL EUROPEO
"O FSE inviste no teu futuro"

SERVIZO PÚBLICO
DE EMPREGO
DE GALICIA

Tempo de traballo

A xornada máxima de carácter ordinario será de corenta horas de traballo efectivo, sen prexuízo dos tempos de presenza, a disposición do empregador, que puideran acordarse entre as partes. O horario será fixado por acordo entre as partes.

Unha vez concluída a xornada de traballo diaria e, no seu caso, o tempo de presenza pactado, o empregado non estará obrigado a permanecer no fogar familiar.

Respectando a xornada máxima de traballo e os períodos mínimos de descanso, o tempo de presenza terá a duración e será obxecto de retribución ou compensación nos mesmos termos que acorden as partes. En todo caso, salvo que se acorde a súa compensación con períodos equivalentes de descanso retribuído, as horas de presenza non poderán exceder de vinte horas semanais de promedio nun período de referencia dun mes e retribuiranse cun salario de contía non inferior ó correspondente ás horas ordinarias.

O réxime das horas extraordinarias será o establecido no artigo 35 do Estatuto de los Trabajadores, salvo o previsto no apartado 5.

Entre o final dunha xornada e o inicio da seguinte deberá mediar un descanso mínimo de doce horas. O descanso entre xornadas do empregado do fogar interno poderá reducirse a dez horas, compensando o resto ata doce horas en períodos de ata catro semanas.

O empregado do fogar interno disporá, polo menos, de dúas horas diarias para as comidas principais e ese tempo non se computará como de traballo.

Os empregados do fogar teñen dereito a un descanso semanal de trinta e seis horas consecutivas que comprenderán, como regra xeral, a tarde do sábado ou a mañá do luns e o día completo do domingo.

Cando o empregado do fogar non preste servizos en réxime de xornada completa a retribución correspondente ó período de descanso reducirase en proporción ás horas efectivamente traballadas.

Concello de Camariñas

FONDO SOCIAL EUROPEO
"O FSE inviste no teu futuro"

O traballador terá dereito ó goce das festas e permisos previstos no artigo 37 do Estatuto de los Trabajadores.

O período de vacacións anuais será de trinta días naturais, que poderá fraccionarse en dous ou máis períodos, polo menos un deles será, como mínimo de quince días naturais consecutivos. O período ou períodos de goce das vacacións acordarase entre as partes. En defecto de pacto, quince días poderán fixarse polo empregador, de acordo coa necesidades familiares e o resto elixirase libremente polo empregado. Neste caso, as datas deberán ser coñecidas con dous meses de antelación ó inicio do seu goce. Durante o período ou períodos de vacacións, o empregado do fogar non estará obrigado a residir no domicilio familiar ou no lugar a onde se desprace a familia ou algún dos seus membros.

Serán de aplicación os límites establecidos para os menores de dezaoto anos no Estatuto de los Trabajadores en materia de tempo de traballo:

- a) Só poderán realizarse oito horas diarias de traballo efectivo, cunha pausa de trinta minutos para as xornadas superiores a catro horas e media. Si o menor de dezaoto anos traballase para varios empregadores, para o cómputo das indicadas oito horas teranse en conta as realizadas con cada empregador.
- b) Non poderán realizarse horas extraordinarias nin traballar en período nocturno, considerándose este o transcorrido entre as dez da noite e as seis da mañá.
- c) O descanso semanal será, polo menos, de dous días consecutivos.

Conservación do contrato de empregados do fogar

A subrogación contractual por cambio da persoa do empregador só procederá previo acordo das partes, presumíndose este cando o empregado do fogar siga prestando servizos, polo menos, durante sete días no mesmo domicilio, pese a ter variado a titularidade do fogar familiar.

Nos supostos de cambio do fogar familiar por traslado deste a localidade distinta aplicarase, respecto á conservación do contrato, o mesmo réxime establecido para os supostos de cambio da persoa do empregador presumíndose, polo tanto, a conservación do contrato de traballo cando se continuase prestando servizos durante sete días no novo domicilio. Cando o

Concello de Camariñas

FONDO SOCIAL EUROPEO
"O FSE inviste no teu futuro"

SERVIZO PÚBLICO
DE EMPREGO
DE GALICIA

traslado sexa de carácter temporal poderá acordarse a suspensión do contrato.

No suposto a que se refire este apartado, se o empregador optase pola desistencia da relación laboral, deberá comunicarllo por escrito ó traballador. Se fora o traballador o que optase pola non continuidade da relación laboral, deberá comunicar a súa decisión ó empregador e terá dereito á indemnización correspondente (contía equivalente ó salario correspondente a doce días naturais por ano de servizo, co límite de seis mensualidades).

No suposto de suspensión do contrato de traballo doméstico por incapacidade temporal do empregado do fogar, debida a enfermidade ou accidente, se aquel fora interno, terá dereito a permanecer aloxado non domicilio un mínimo de trinta días, salvo que, por prescrición facultativa, se recomende a súa hospitalización.

Extinción do contrato

A relación laboral de carácter especial do servizo do fogar familiar extinguirase conforme ó previsto no presente real decreto e no artigo 49 do Estatuto de los Trabajadores, excepto polas causas sinaladas nas letras h), i) e l) do apartado 1 de dito artigo, que non resultan compatibles ca natureza da mesma.

O despido disciplinario do traballador producirase, mediante notificación escrita, polas causas previstas no Estatuto de los Trabajadores. No caso de que a xurisdición declare o despido improcedente, as indemnizacións, que se aboarán integramente en metálico, serán equivalentes ó salario correspondente a vinte días naturais multiplicados polo número de anos de servizo, co límite de doce mensualidades.

Os supostos de incumprimento polo empregador dos requisitos previstos para formalizar o despido producirán o mesmo efecto descrito no parágrafo anterior para os casos de despido improcedente.

O contrato poderá extinguirse durante o transcurso do contrato por desistencia do empregador, o que deberá comunicarse por escrito ó empregado do fogar, no que conste, de modo claro e inequívoco, a vontade do empregador de dar por finalizada a relación laboral por esta causa.

Concello de Camariñas

FONDO SOCIAL EUROPEO
"O FSE inviste no teu futuro"

SERVIZO PÚBLICO
DE EMPREGO
DE GALICIA

No caso de que a prestación de servizos tivera superada a duración dun ano, o empregador deberá conceder un prazo de preaviso cuxa duración, computada dende que se comunique ó traballador a decisión de extinción, haberá de ser, como mínimo, de vinte días. Nos demais supostos o preaviso será de sete días.

Simultaneamente á comunicación da extinción, o empregador deberá poñer a disposición do traballador unha indemnización, que se aboará integramente en metálico, en contía equivalente ó salario correspondente a doce días naturais por ano de servizo, co límite de seis mensualidades.

Durante o período de preaviso o empregado que preste servizos a xornada completa terá dereito, sen perda da súa retribución, a unha licenza de seis horas semanais co fin de buscar novo emprego.

O empregador poderá substituír o preaviso por unha indemnización equivalente ós salarios do dito período, que se aboarán integramente en metálico.

Presumirase que o empregador optou polo despido do traballador e non pola desistencia cando na comunicación de cese que realice haxa incumprimento da forma escrita ou ben non se poña a disposición do traballador a indemnización correspondente con carácter simultáneo á comunicación.

A non concesión do preaviso ou o erro escusable no cálculo da indemnización non suporá que o empregador optou polo despido, sen prexuízo da obriga do empregador de aboar os salarios correspondentes ó dito período ou ó pago da indemnización na contía correcta.

A decisión extintiva non poderá levarse a cabo respecto do empregado interno entre as dezasete horas e as oito horas do día seguinte, salvo que a extinción do contrato estea motivada por falta moi grave ós deberes de lealdade e confianza.

O control de cumprimento da lexislación laboral relativa a esta relación laboral realizarase pola Inspección de Trabajo y Seguridad Social, que a exercerá coas facultades e límites contemplados na Lei 42/1997, de 14 de novembro, Ordenadora de la Inspección de Trabajo y Seguridad Social.

Concello de Camariñas

FONDO SOCIAL EUROPEO
"O FSE inviste no teu futuro"

Corresponderá ós órganos xurisdicionais do orde social o coñecemento dos conflitos que xurdan como consecuencia da aplicación da normativa reguladora da relación laboral de carácter especial do servizo do fogar familiar, de acordo co disposto no artigo 2 da Lei 36/2011, de 10 de outubro, reguladora da xurisdición social.

A comunicación ó Servicio Público de Empleo Estatal do contido dos contratos de traballo que teñan lugar consonte ó previsto no presente real decreto, así como a súa terminación, entenderase realizada polo empregador mediante a comunicación en tempo e forma da alta ou baixa na Seguridad Social ante a Tesorería General de la Seguridad Social, acompañada, no seu caso, do contrato de traballo cando este se teña formalizado por escrito.

Nos supostos a que se refire o parágrafo anterior, a Tesorería General de la Seguridad Social deberá comunicar ó Servicio Público de Empleo o contido mínimo dos contratos de traballo así como a súa terminación.

O Ministerio de Trabajo e Inmigración realizará, con anterioridade ó 31 de decembro de 2012, unha avaliación do impacto no emprego e nas condicións de traballo das persoas ó servizo do fogar familiar que poda derivarse do establecido neste real decreto.

A dita avaliación terá en conta a regulación das retribucións establecida neste real decreto e, en particular, os casos de prestación de servizos domésticos nos que exista salario en especie. A avaliación terá en conta tamén as previsións contidas na disposición trixésima novena a Lei 27/2011, de 1 de agosto, sobre actualización, adecuación e modernización do sistema de Seguridad Social, sobre a integración do Réxime Especial de Empregados do Fogar no Réxime Xeral da Seguridad Social. Así mesmo a avaliación incluírá a variable sexo nas estatísticas, enquisas e recollidas de datos que se realicen.

No mes seguinte á entrada en vigor deste real decreto, o Ministerio de Trabajo e Inmigración constituirá un grupo de expertos para que realice un informe con anterioridade ó 31 de decembro de 2012 sobre as seguintes cuestións:

- A viabilidade de aplicar plenamente o réxime de extinción do contrato de traballo da relación laboral común establecido no Estatuto de los Trabajadores á relación laboral de carácter especial

Concello de Camariñas

FONDO SOCIAL EUROPEO
"O FSE inviste no teu futuro"

SERVIZO PÚBLICO
DE EMPREGO
DE GALICIA

- do servizo do fogar familiar, así como a posibilidade de incluí-la desistencia do empregador, entendido como perda de confianza no empregado, nalgunha das causas comúns de extinción do contrato de traballo establecidas no artigo 49 do Estatuto de los Trabajadores.
- A viabilidade de establecer un sistema de protección por desemprego adaptado ás peculiaridades da actividade do servizo do fogar familiar que garanta os principios de contributividade, solidariedade e sostibilidade financeira.
 - O Goberno adaptará con anterioridade ó 31 de decembro de 2013 as decisións que correspondan sobre as cuestións sinaladas, despois de consultar e negociar cas organizacións empresariais e sindicais máis representativas e tendo en conta a avaliación do grupo de expertos.

O Ministerio de Trabajo e Inmigración, a través da súa sé electrónica e das súas oficinas de información socio-laboral, facilitará ós empregadores a ós traballadores a información necesaria para a aplicación do presente real decreto, incluíndo a posta a disposición de modelos, en formato electrónico descargable ou en papel, para o cumprimento das obrigas formais e documentais contidas no citado real decreto.

O disposto no presente real decreto será de aplicación ós contratos vixentes á data de entrada en vigor do dito decreto.

A contía da indemnización prevista á finalización do contrato por desistencia aplicarase ós contratos que se concerten a partir da data de entrada en vigor deste real decreto.

Os empregadores disporán dun ano para formalizar por escrito os contratos de traballo vixentes que, como consecuencia da nova regulación, deban realizarse por escrito. Terán o mesmo prazo para axeitarse á obriga de informar ó empregado do fogar sobre os elementos esenciais do contrato de traballo.

O establecido neste real decreto non afectará ás condicións máis beneficiosas existentes no momento da súa entrada en vigor, sen prexuízo do establecido en materia de compensación e absorción de salarios nos artigos 26.5 e 27.1 do Estatuto de los Trabajadores.

Queda derogado o Real Decreto 1424/1985, de 1 de agosto, polo que se regula a relación laboral de carácter especial do servizo do fogar familiar.

Concello de Camariñas

Así mesmo quedan derogadas cantas disposicións de igual ou inferior rango contradigan ou se opoñan ó disposto no presente real decreto.

O presente real decreto entrará en vigor o día seguinte ó da súa publicación no "Boletín Oficial del Estado" e, de acordo co establecido no apartado 5 da disposición adicional trixésima novena da Lei 27/2011, de 1 de agosto, sobre actualización, adecuación e modernización do sistema de Seguridad Social, terá efectos dende o 1 de xaneiro de 2012.